

Nr 53.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 239 med förslag till vissa ändringar i gällande tulltaxa, m. m., jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

I en den 24 mars 1950 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 239, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels antaga vid propositionen följande förslag till

1) förordning om ändring i tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 (nr 316) samt

2) förordning om ändring i förordningen den 4 oktober 1929 (nr 307) angående tullrestitution;

dels besluta, att den vid tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 (nr 316) följande tulltaxan skall i nedan angivna delar erhålla ändrad lydelse på sätt av det följande framgår:

		Tull för 100 kg kronor
	Växter, ej särskilt nämnda: levande:	
40: 1	plantor av al, alm, ask, asp, avenbok, björk, bok, ek, gran, lind, lärk, lönn, poppel och tall	fria
103	Harts, även härdat, esterharts samt sulfatharts, även des- tillerat; terpentin, tjock, och annan balsam, även konst- gjord	fria
	Stenkolstjära och annan ur fossila ämnen utvunnen tjära samt andra genom torrdestillation framställda ämnen, ej hänförliga till annat nummer:	
173	andra slag, härunder inbegripna bensololjor, karbol- syra, naftalin och andra likartade destillationspro- dukter ur stenkolstjära; ävensom karbolcalc, styrol (styren) och cyklohexanon samt tetrahydronaftalin och andra liknande hydreringsprodukter av naftalin, fenol eller kresol	fria
221		
221: 1	Vitaminer, vitaminkoncentrat och andra vitaminhaltiga beredningar, ej hänförliga till annat nummer	fria
222: 1	Acetfenolisatin, bärnstenssyra — — — klordinitrobensol, litiumcitrat — — — natriumsalicylat, ortooxikinolin — — — och sulfosalicylsyra	fria
223	Kemiska preparat, ej särskilt nämnda; ävensom plåster, ej hänförligt till apoteksvaror	15: —
	<i>Anm. 1.</i> För kemiska — — — icke utgå. <i>Anm. 2.</i> För koncentrerat — — — icke utgå. <i>Anm. 3.</i> För amylalkohol, som är avsedd uteslutande för till- verkning av kalium- eller natriumxantogenat, skall tull icke utgå. <i>Anm. 4.</i> För till detta nummer hänförliga alkylbensoler, alkyl- naftaliner samt alkyl- och arylfenoler, som uteslutande äro avsedda att användas vid tillverkning av konstplaster eller av uppblötningsmedel, skall tull icke utgå.	
	Fotografisk film, alla slag:	
226: 1	röntgenfilm	fri
	andra slag:	
227: 1	framkallad	E 1 580: —
	annan:	
227: 2	kinematografisk film	E 80: —
227: 3	annan	E 150: —
228		
	Lacker och lackfärger, fasta eller flytande, samt fernissor, ej hänförliga till nr 252:	
	andra slag:	
254: 2	andra	100 kr. 15: —

		Tull för 100 kg kronor
284	Bomullskrut E Vävnader, ej särskilt nämnda: innehållande silke: ----- andra slag: av silke enbart eller i förening med högst 15 % annat spånadsämne (helsiden): av konstgjort silke enbart eller i förening med högst 15 % annat spånadsämne, vägande per m ² : -----	30: —
477: 2	mindre än 200 g N <i>Anm.</i> Till detta nummer hänförliga vävnader av nylon, som äro avsedda uteslutande för tillverkning av fallskärmar, draga en tull av 600 kr. för 100 kg. ----- ----- -----	1 000: —
	Snören och andra snörmakrarbeten, ej hänförliga till annat nummer: innehållande silke: -----	
546: 2	andra E <i>Anm.</i> Till detta nummer hänförliga flätade linor av ny- lon, som äro avsedda uteslutande för tillverkning av fallskärmar, draga en tull av 600 kr. för 100 kg. -----	1 500: —
	Tråd, isolerad, av oädel metall; ävensom elektriska led- ningskablar, linor och snören: ----- överdragen med kautschuk, guttaperka eller annan, ej särskilt nämnd isoleringsmassa, enbart eller i för- ening med spånadsämne, papper eller asbest: -----	
1037: 1	andra slag: överdragna med konstplast, hänförlig till nr 1111 100 kr.	10: —
1038	andra, med en trådtjocklek av: högst 2 mm E	35: —
1039	mer än 2 mm E	25: —
	Luftfartyg: -----	
1062: 1	flygplan med en tjänstetomvikt av mer än 7 500 kg	fria
1062: 2	andra slag 100 kr. <i>Anm.</i> Vid tulltaxering av till detta nummer hänförliga luft- fartyg, som inkomma försedda med inom landet tillverkade eller här förut förtullade motorer, skola motorerna tulltaxeras särskilt för sig.	15: —

		Tull för 100 kg kronor
1062: 3	Delar, tillbehör och material, avsedda att av lufttrafikföretag, som erhållit Kungl. Maj:ts tillstånd för utövning av luftfart i regelbunden trafik, användas för reparation, inredning eller utrustning av till nr 1062: 1 hänförliga flygplan	fria
1073: 2	Instrument, ej särskilt nämnda, härunder inbegripna mätband och mätstockar; ävensom delar till instrument, hänförliga till detta nummer 100 kr. <i>Anm.</i> • För ekolod eller delar därtill, som äro avsedda att installeras i däckade fiskefartyg, skall tull icke utgå.	10: —
1109	----- Konstplaster, ej hänförliga till annat nummer: oarbetade:	
1110	cellulosaacetat, cellulosaapropionat och cellulosaabutyrat, utan tillsats av andra ämnen	fria
1111	andra slag, även i form av press- eller sprutmassor 100 kr. arbetade, ej särskilt nämnda:	10: —
1112: 1	plattor, stänger och rör av proteinplaster och av cellulosanitrat; ävensom plattor av andra cellulosa-plaster med en tjocklek av minst 1.5 mm	fria
1112: 2	andra slag 100 kr.	15: —
1113	Borstbindararbeten: -----	

dels besluta, att samma taxa skall för tiden till och med den 30 juni 1951 i nedan angiven del erhålla följande ändrade lydelse:

		Tull för 100 kg kronor
211: 1	Träspnit (metanol) T	10: —

dels förklara, att de föreslagna ändringarna i tulltaxan skola träda i kraft å dag, som Kungl. Maj:t bestämmer;

dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att meddela följande särskilda föreskrifter, nämligen

1) att till flygplan avsedda reservdelar, för vilka temporär tullfrihet jämlikt 7 § a) tulltaxeförordningen beviljats, må införtullas med tillämpning av tulltaxenr 1062: 3, under villkor likväl att tiden för utnyttjande av den temporära tullfriheten icke försuttits vid den tidpunkt då i nämnda tulltaxenummer stadgade tullfrihet trätt i kraft; samt

2) att restitution av tull må åtnjutas för sådana reservdelar till flygplan, som införts under anspråk på tullrestitution och för vilka tull erlagts, un-

der villkor att restitutionsrätt förelegat för reservdelarna vid den under 1) angivna tidpunkten och att särskild försäkran avgives att reservdelarna komma att användas för ändamål som i tulltaxenr 1062: 3 sägs.

Beträffande lydelsen av ovannämnda vid propositionen fogade förslag till förordning om ändring i tulltaxeförordningen den 4 oktober 1929 (nr 316) samt till förordning om ändring i förordningen den 4 oktober 1929 (nr 307) angående tullrestitution hänvisas till propositionen (s. 3—7).

Rörande innehållet i *departementschefens* anförande vid ärendets behandling inför Kungl. Maj:t får utskottet, i den mån detta icke framgår av den nedan lämnade sammanfattningen av propositionens huvudsakliga innehåll, likaledes hänvisa till propositionen. Redogörelsen härutinnan återfinnes å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen:

Ändringar i tulltaxeförordningen och tullrestitutionsförordningen med anledning av Sveriges anslutning till vissa konventioner s. 8—13.

Ändring i fråga om tullen för plantor av avenbok s. 13—14.

Ändring beträffande tulltaxeringen av konstplaster och arbeten därav s. 15—28.

Ändring i fråga om tulltaxeringen av vissa råvaror för tillverkning av konstplaster och uppblöttningsmedel s. 28—29.

Ändring beträffande tullen å träsprit (metanol) s. 30—31.

Ändring i fråga om tulltaxeringen av vitaminer och vitaminpreparat s. 31—35.

Ändring i fråga om tulltaxeringen av amlalkohol för tillverkning av kalium- och natriumxantogenat s. 35—36.

Ändring i fråga om tullen för vävnad och linor av nylon för tillverkning av fallskärmar s. 37—39.

Ändring i fråga om tulltaxeringen av ekolod och delar därtill, avsedda för fiskefartyg s. 39—45.

Ändring i tullrestitutionsförordningen samt införande av tullfrihet för vissa luftfartyg s. 45—56.

Till utskottet ha överlämnats följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen:

1) de likalydande motionerna I: 471 av herr *Wehtje* och II: 561 av herr *Edström*, vari hemställts, »att riksdagen i anslutning till behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 239 ville besluta, att tulltaxan i nedan angivna delar erhåller följande ändrade lydelse:

Tull-
taxenr

181: 1	Fluorvätesyra, kromsyra, borsyra, mjölksyra, citronsyra, vinsyra, bensoesyra och salicylsyra	fria
181: 2	Myrsyra	100 kr. 10: —
204: 1	Klorkalk	fri

Tull-
taxenr

Peroxider:

204: 2	väteperoxid (vätesuperoxid)	100 kr.	10: —
204: 3	andra		fria

Apoteksvaror, enkla eller sammansatta:

222: 2	acetylsalicylsyra och beredningar därav	100 kr.	15: —
222: 3	andra		fria

Anmärkningar till nr 222: 2—3:

1. Såsom apoteksvaror tulltaxeras *dels* — — — utgöra apoteksvaror
2. Rörande införseln — — — gällande giftstadga.»

2) motionen II: 570 av herr *Kollberg*, vari hemställt, »att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 239 måtte beakta i motionen framförda synpunkter.»

För behandling i samband med förevarande proposition har utskottet upp-tagit de under motionstiden vid riksdagens början väckta, till bevillnings-utskottet hänvisade likalydande motionerna I: 241 av herr *Eskilsson* m. fl. och II: 285 av herr *Hægglom* m. fl., vari hemställt, »att riksdagen ville be-sluta att vidtaga ändringar i gällande bestämmelser, att för ekolod, som installeras på fiskebåt, tullfrihet medgives oavsett båtens storlek, samt att uppdraga åt vederbörande utskott att utforma erforderliga författningsbe-stämmelser.»

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna I: 471, II: 285 och II: 570.

Propositionen innehåller i huvudsak följande:

Sedan den inom Förenta Nationernas ekonomiska kommission för Eu-ropa arbetande Inland Transport Committee låtit utarbeta förslag till tull-konventioner för turisttrafik, för kommersiella vägfordon samt för inter-nationell godstransport å väg, ha vissa europeiska stater träffat överenskom-melse om provisorisk tillämpning av konventionernas bestämmelser från och med den 1 januari 1950. För att möjliggöra Sveriges anslutning till denna överenskommelse föreslås i propositionen *dels* ändringar av tulltaxe-förordningens bestämmelser angående tullfrihet för vissa av resande med-förda förnödenheter och turistpropagandamaterial samt angående tempo-rär tullfrihet för transportmedel *dels ock* införande av bestämmelser om be-frielse från tull för transportmedel, för vilket temporär tullfrihet enligt tull-taxeförordningen medgivits och vilket blivit genom olycka svårt skadat.

I propositionen föreslås därjämte ändringar i fråga om tulltaxeringen av följande varuslag, nämligen *dels* plantor av avenbok, *dels* konstplaster och arbeten därav samt vissa varor, innehållande konstplast, *dels* vissa råva-

ror för tillverkning av konstplaster och uppblöttningsmedel, *dels* träsprit (metanol), *dels* vitaminer, vitaminkoncentrat och andra vitaminhaltiga beredningar, *dels* amylalkohol, avsedd att användas uteslutande för tillverkning av kalium- och natriumxantogenat, *dels* vävnader och linor av nylon, avsedda uteslutande för tillverkning av fallskärmar, *dels* ock ekolod och delar därtill, avsedda att installeras i däckade fiskefartyg.

Vidare framlägges förslag om införande av vissa bestämmelser om flygindustrirestitution i förordningen den 4 oktober 1929 (nr 307) angående tullrestitution. I anslutning härtill föreslås avskaffande av tullen för flygplan med en tjänstetomvikt av mer än 7 500 kilogram.

Av innehållet i de förevarande *motionerna* må här återgivas följande.

Till stöd för det i motionerna I: 471 och II: 561 framställda yrkandet har anförts bl. a. följande. I anledning av strävandena att liberalisera handeln mellan Marshall-länderna hade Sveriges kemiska industrikontor i skrivelse till statens industrikommission den 21 november 1949 framlämnat ett förslag till frilistning på det kemiska varuområdet, vilket förslag ansetts vara mycket liberalt och inbegripit ett flertal positioner, som myndigheterna icke funnit anledning att frilista. Kemikontoret hade i skrivelsen vidare givit uttryck för den förhoppningen, att det skulle bli möjligt att på det kemiska varuområdet under loppet av 1950 genomföra en 100-procentig frilistning. Detta förutsatte dock att myndigheterna vidtog vissa åtgärder, varmed bland annat avsåges införandet av tull för de nu tullfria artiklarna acetylsalicylsyra, myrsyra och vätesuperoxid. Kemikontoret hade även framhållit, att i utlandet frilistningen på det kemiska varuområdet i allmänhet icke skett i samma utsträckning som i Sverige. Den i utlandet företagna frilistningen kunde därjämte endast i ringa grad betecknas såsom en verklig liberalisering av handeln, enär importen av de frilistade varorna ofta likväl förhindrades till följd av de i utlandet gällande synnerligen höga tullarna å ifrågavarande kemikalier. I Frankrike och England vore värdetullar å organiska kemikalier om 25 respektive 33 $\frac{1}{3}$ % närmast att betrakta som normala. I Sverige motsvarade de förefintliga tullarna å kemikalier nästan utan undantag högst 15 % av värdet. Införandet av de föreslagna skyddstullarna för de tre ovan omnämnda kemikalierna ansåges av kemikontoret vara en nödvändig förutsättning för att de berörda varorna skulle kunna frilistas, om man icke ville äventyra att för landet mycket betydelsefulla tillverkningar måste läggas ner.

Acetylsalicylsyra vore tullbelagd i samtliga länder, där tillverkning i större omfattning förekomme. Tillverkningen här i landet hade upptagits av AB Bofors på begäran av medicinalstyrelsens materialnämnd och industrikommissionen under en tid, då landets möjligheter att utifrån erhålla det betydelsefulla läkemedlet varit mycket små. Den föreslagna tullen, 15 % av värdet, skulle ej öka tillverkningskostnaderna för tabletter av acetylsalicylsyra med mer än knappt 2 öre per ask om 50 tabletter. Detaljhandelspriset för en dylik ask utgjorde för närvarande mellan kr. 0: 90 och kr. 1: 35.

Tullens införande skulle säkerligen ej komma att resultera i någon höjning av ovannämnda tablettpriser, enär AB Bofors närmast räknade med att inom ett år kunna ytterligare sänka sina priser å acetylsalicylsyra. Det måste vidare beaktas att de nuvarande tullförhållandena direkt missgynnade den inhemska tillverkningen av acetylsalicylsyra. Medan den utländska industrien på området åtnjöte ett mycket betydande effektivt tullskydd, måste den inhemska industrien för närvarande räkna med ett s. k. negativt tullskydd, i det att en av de viktigaste råvarorna, ättiksyreanhydrid, vore belagd med en värdetull av 15 %. Ättiksyreanhydrid tillverkades av ättiksyra, vilken syra inom landet framställdes ur bland annat sulfitsprit. För ättiksyra och sprit vore tullsatserna t. o. m. högre än för ättiksyreanhydrid. Det måste ur olika synpunkter anses omöjligt att helt slopa dessa råvarutullar. Det negativa tullskydd, som den inhemska tillverkningen av acetylsalicylsyra för närvarande hade att räkna med, skulle principiellt sett kunna elimineras genom att i särskilda anmärkningar till tulltaxan stadgades, att tull icke skulle utgå för ättiksyreanhydrid och ättiksyra, som vore avsedda uteslutande för tillverkning av acetylsalicylsyra. Denna väg för eliminering av ett negativt tullskydd syntes emellertid av praktiska skäl icke framkomlig i fråga om acetylsalicylsyra.

Myrsyra, för vilken vara ifrågasatts en tull av 10 % av värdet, hade under längre tid haft industriell användning. Den rönste numera även ett allt större intresse inom jordbruket såsom tillsatsämne vid ensilage av grönfoder. Myrsyra vore en organisk syra i motsats till den hittills vid ensileringen använda AIV-syran, som utgjorde en blandning av de oorganiska svavel- och saltsyror. Myrsyra vore sålunda icke frätande och hade inga skadliga inverknings på djurkroppen. Trots att priset å myrsyra vore avsevärt högre än priset å AIV-syra, torde användningen av myrsyra — om hänsyn toges till bland annat ökat fodervärde och högre smältbarhet för fodret — dock icke ställa sig dyrbarare än AIV-syra. Importpriserna hade varit höga ända till dess att den inhemska tillverkningen kom i gång i större skala under andra halvåret 1949. Importpriserna sänktes emellertid i slutet av året till kr. 1: 70 per kg och hade under år 1950 på grund av den ökade konkurrensen ytterligare sjunkit synnerligen kraftigt. Engelsk och fransk vara offererades för närvarande till omkring kr. 1: 20 och Tjeckoslovakien hade sänkt sitt pris ända ned till kr. 1: 05 per kg fvb Trelleborg.

I fråga om *vätesuperoxid* avsåge det föreliggande förslaget införandet av en värdetull av 10 %. De ledande exportländerna hade sin egen vätesuperoxidmarknad väl tullskyddad. Sålunda utginge värdetullar med 33 $\frac{1}{3}$ % i England och med 25 % i Frankrike och U. S. A. Under senare år hade Elektrokemiska AB upptagit tillverkning av vätesuperoxid med en beräknad produktionskapacitet av 480 ton per år. På grund av den utländska konkurrensen hade bolaget emellertid hittills icke kunnat finna avsättning på den inhemska marknaden för mer än ungefär halva denna kvantitet. Någon export hade icke varit möjlig, då de höga värdetullarna i andra vätesuperoxidproducerande länder lagt hinder i vägen därför. Det vore av största betydelse

att produktionen kunde fortgå så kontinuerligt som möjligt under året. Varje driftsavbrott medförde nämligen avsevärda kostnader för bland annat den omfattande rengöring av apparatur och ledningar, som vore nödvändig för att förhindra förorening av den färdiga varan. Tillverkningen i fråga hade även stor betydelse för landets försvarsberedskap, och två av de råvaror, som användes, nämligen ammoniumsulfat och svavelsyra, vore tullbelagda.

Kommerskollegium hade tillstyrkt förslaget att införa nämnda värdetullar för acetylsalicylsyra, myrsyra och vätesuperoxid samt även hemställt, att proposition därom måtte avlåtas till riksdagen.

I motionen II: 570 har anförts bl. a. följande. De framförda förslagen om revision av tulltaxan torde bl. a. få ses mot bakgrunden av den under senare år uppvuxna svenska plastindustriens önskemål om skydd mot en väntad utländsk konkurrens. Även om — såsom av departementschefen betonats — en dylik revision finge karaktären av ett rent provisorium, torde emellertid starka skäl tala för en modifiering eller ett eventuellt uppskjutande av de ifrågasatta tulländringarna. I fråga om den i ärendet gjorda utredningen borde bemärkas, att organisationer och representanter för den varuhandel, som icke samtidigt bedreve tillverkning av dylika varor, icke beretts tillfälle att framlägga sina synpunkter. Detta torde få anses som betänkligt bl. a. med hänsyn till att — såsom även departementschefen framhållit — utvecklingen på plastområdet fortskridit i allt snabbare takt. Det torde t. o. m. förhålla sig så, att utvecklingen härvidlag befunne sig i ett preliminärt skede, vilket framginge av att nya plaster tillkommit samt att nya projekt för dessas användningsområden prövades i alltmer ökad omfattning. För varuhandelns och därmed även för konsumenternas del komme därför de föreslagna tulländringarna att leda till mycket svåröverskådliga konsekvenser. Vidare måste anses, att ett genomförande av den föreslagna tullskärpningen icke stode i god samklang med den numera såväl internationellt som av de svenska statsmakterna omfattade principiella inställningen till tullpolitikens utformning. De varuslag, som vore av betydelse för varuhandeln och konsumenterna, avsåges att ingå under det föreslagna tulltaxenumret 1112: 2 («andra slag»). På grund av den ovan nämnda och allmänt omvittnade snabba utvecklingen inom plastområdet kunde här påräknas tillkomsten av ytterligare en mångfald bruksartiklar av stort konsumentintresse. Om det ur tullteknisk synpunkt icke vore möjligt att avskilja här åsyftade varor från den nu föreslagna tulltaxerevisionen, syntes det motiverat att uppskjuta hela den på plastområdet föreslagna taxerevisionen till dess en i ovan påtalade hänseenden kompletterande utredning hunnit färdigställas.

I motionerna I: 241 och II: 285 har framhållits, att under senare år användningen av s. k. ekolod såsom hjälpmedel vid havsfiske fått en betydande omfattning. Detta gällde emellertid med endast få undantag västerhavsfisket. Vid östersjöfisket hade ekolod kommit till användning endast i mycket begränsad omfattning beroende på kostnaderna. Det förhölle sig

nämligen så, att varvsindustrirestitutionsförordningen medgäve restitution av tull för ekolod endast för det fall, att fartyget hade en dräktighet av lägst 70 bruttoregister-ton. Vid havsfisket i Östersjön användes så stora fiskefartyg i endast mycket obetydlig omfattning. Tullrestitution för ekolod komme därför vanligen icke i fråga beträffande syd- och ostkustens fiskebåtar. Behov av ekolod å dessa östersjöbåtar förelåge emellertid. Under ett antal år hade sillfisket i Östersjön slagit fel, och en av anledningarna härtill hade uppgivits vara, att fiskarena icke kunnat effektivt söka stillstimmen. Ekoloden användes just för att lokalisera fiskstim. Det kunde väl i och för sig icke komma i fråga, att hur små fiskebåtar som helst bleve utrustade med ekolod. I första hand skulle man därför vid en utvidgning av rätten att erhålla tullrestitution för ekolod kunna överväga, att tullfrihet i en eller annan form medgäves endast för alla däckade fiskefartyg. Det förhölle sig dock så, att åtskilligt havsfiske bedreves med odäckade fiskebåtar. Skulle vederbörande fiskare anse det fördelaktigt att använda ekolod vid sökande efter fiskstimmen, syntes någon anledning icke föreligga att undantaga sådana småbåtar från möjligheten att utnyttja den prisreduktion, som bleve en följd av tullrestitution.

Rörande frågan om ändring av tulltaxan beträffande konstplaster och arbeten däray samt beträffande vätesuperoxid ha till utskottet inkommit skrifter från *Sveriges Grossistförbund*, *Aktiebolaget Dulac*, *Aktiebolaget Nord-europeiska handelskompaniet* och *Elektrokemiska Aktiebolaget*.

Sveriges Grossistförbund har i sin framställning huvudsakligen understrukit de synpunkter och erinringar, som framförts i den förut omnämnda motionen II: 570. Förbundet har därjämte förklarat sig för sin del icke kunna finna, att den svenska plastindustrien skulle utsättas för alltför stora svårigheter, om den ifrågasatta tulltaxerevisionen på området uppsköttes, till dess utredningen fullständigats, även om detta skulle innebära, att ärendet icke skulle hinna prövas av 1950 års riksdag. I överensstämmelse därmed har förbundet hemställt, att revisionen måtte uppskjutas till dess tillfälle beretts förbundet att noggrannare än vad hittills kunnat ske ur handels synpunkter utreda ifrågavarande förslag.

Aktiebolaget Dulac, vilket bolag såsom svensk generalagent representerar ett amerikanskt företag, har påvisat, att den ändring av tullen å vissa lacker från 30 öre per kg till 15 % av värdet, som befunnits påkallad, om för tillverkning av lacker avsett konstharts, vilket hittills varit tullfritt, belades med en tull av 10 % av värdet, skulle innebära en betydande tullhöjning. Denna höjning skulle särskilt drabba högvärdiga produkter, som bolaget införde till riket från U. S. A. Under åberopande av vissa i framställningen till utskottet anförda uppgifter rörande olika lackers sammansättning och priser har bolaget framhållit, att starka skäl enligt bolagets mening talade för att en ytterligare utredning i frågan företoges.

Aktiebolaget Nordeuropeiska handelskompaniet, som importerar färdiga lacker och fernissor, har i sin skrift gjort gällande, att den föreslagna

ändringen av tullen å nämnda varuslag skulle medföra ett kraftigt skärpt tullskydd för den inhemska tillverkningen därav. En höjning av tullen å lacker och fernissor från nu gällande 30 öre till 40 eller 45 öre per kg skulle enligt bolagets åsikt väl täcka fabrikanternas ökade kostnader genom tullbeläggning av konsthartset. Tullfrågan borde därför, anser bolaget, innan ett avgörande träffades, bliva föremål för ytterligare utredning.

Elektrokemiska Aktiebolaget, som bland annat tillverkar vätesuperoxid, har till stöd för kravet om tullskydd å denna vara åberopat ett uttalande av försvarets forskningsanstalt. Enligt forskningsanstaltens uppfattning borde ur militärteknisk forskningssynpunkt inhemska tillverkning av vätesuperoxid på allt sätt stimuleras och uppmuntras.

Utskottet. De bestämmelser i tulltaxan, som avse konstplaster och arbeten därav äro otvivelaktigt numera föråldrade. Detta förhållande är helt naturligt med hänsyn till den snabba utveckling, som ägt rum på plastområdet under de senare åren. De brister, som framtråda och som blivit närmare belysta genom den i Kungl. Maj:ts proposition nr 239 anförda motiveringen för vidtagande av ändringar i tulltaxan på nämnda område, äro icke blott av formell natur utan gälla även tullbeskattningens omfattning och avvägningen av tullarna. De nuvarande bestämmelserna medföra, att den inhemska tillverkningen av plaster i viss utsträckning icke erhåller kompenstation för de tullar, som belasta råvarorna och som av olika skäl för närvarande icke kunna borttagas. Ifrågasatt bestämmande leda även till svårigheter av olika slag för tullmyndigheterna vid tillämpningen. Det synes därför vara uppenbart att ett verkligt behov av en revision av tulltaxans bestämmelser på området nu föreligger. Frågan kan sägas hava varit aktuell sedan lång tid tillbaka, och utskottet vill i detta sammanhang erinra om att vissa medgivanden, som lämnades vid tullförhandlingarna i Annecy under föregående år, blevo till sin omfattning begränsade med tanke på att en sådan revision, som nu ifrågasatts, vore påkallad.

Det föreliggande förslaget till ändring av tulltaxan i fråga om konstplaster och arbeten därav, vilket förordats av såväl representanter för tillverkare och importörer inom plastbranschen som ämbetsverken, har tillkommit efter ingående undersökningar och genom en sammanjämkning av olika uppfattningar och intressen under långvariga förhandlingar. Ett genomförande av förslaget skulle uppenbarligen medföra vissa rätt betydande tullförhöjningar; den föreslagna tullen, 15 % av värdet, för lacker och fernissor, hänförliga till tulltaxenr 254: 2, är särskilt ägnad att väcka betänkligheter. Det är möjligt, att vissa beaktansvärda intressen skulle kunna tillgodoses i vidare mån än som skett genom en längre gående specifikation av plasterna i tulltaxan. Kungl. Maj:ts förslag är emellertid avsett att innebära endast en temporär lösning av frågan om revision av tulltaxan beträffande nämnda varuslag och har i överensstämmelse därmed erhållit en enkel och summarisk form. En mera detaljerad och fullständig lösning torde i förevarande sammanhang knappast kunna vinnas. Departementschefen har även i pro-

positionen betonat, att de nya bestämmelserna borde betraktas såsom ett provisorium och att de föreslagna ändringarna icke borde utgöra hinder för en allsidig prövning av frågan om tulltaxans utformning och tullbeskattningens storlek för hithörande artiklar vid en kommande allmän revision av tulltaxan. I betraktande härav och då utskottet finner det angeläget, att en naturlig utveckling på ifrågavarande område icke äventyras genom föråldrade tullbestämmelser, finner utskottet sig böra — med avstyrkande av motionen II: 570 — tillstyrka förslaget till ändring av tulltaxan i nu ifrågavarande del.

Enligt vad utskottet erfarit nyttjas ekolod numera i allt större utsträckning såsom ett hjälpmedel vid fisket. Enär den tull, som nu gäller för varan, är ägnad att för fiskarena försvåra anskaffandet av dylika instrument och tullfrihet tillstyrkts från olika håll, vill utskottet förorda ändring av tulltaxan i denna punkt. Ekolod torde emellertid endast undantagsvis komma till användning å odäckade fiskefartyg. Utskottet har därför icke något att invända mot att tullfriheten begränsas på sätt generaltullstyrelsen föreslagit och i propositionen angivits, nämligen till att omfatta ekolod och delar därtill, som äro avsedda att installeras i däckade fiskefartyg. Även med en sådan avfattning av bestämmelsen angående tullfrihet i tulltaxan torde det önskemål, som framställt i motionerna I: 241 och II: 285, komma att bli praktiskt taget tillgodosett.

Övriga i Kungl. Maj:ts proposition nr 239 upptagna förslag ha icke givit anledning till erinran eller eljest till särskilt uttalande från utskottets sida.

I de likalydande motionerna I: 471 och II: 561 har föreslagits, att acetylsalicylsyra, myrsyra och vätesuperoxid, vilka varor för närvarande äro tullfria, skulle beläggas med en tull, uppgående för acetylsalicylsyran till 15 % och för de övriga varorna till 10 % av värdet. Detta förslag överensstämmer med framställningar, som vissa svenska tillverkare av varorna i fråga tidigare gjort till Kungl. Maj:t och som kommerskollegium funnit skäl tillstyrka. Från den kemiska industriens sida har framhållits att införandet av de föreslagna skyddstullarna utgjorde en nödvändig förutsättning för att nämnda artiklar skulle kunna upptagas på den svenska frilistan. Varorna i fråga ha emellertid icke medtagits i den för riksdagen framlagda propositionen om ändringar i tulltaxan, varav synes framgå, att Kungl. Maj:t funnit tillräckliga skäl för närvarande icke föreligga att lämna den inhemska tillverkningen av dessa varor stöd i form av tullskydd.

Det är uppenbart, att förekomsten inom landet av en tillverkning av de produkter, varom nu är fråga, under rådande förhållanden måste tillmätas betydelse ur olika synpunkter. I detta avseende må särskilt framhållas att acetylsalicylsyra utgör en apoteksvara, som erhållit allmän användning och numera konsumeras i betydande mängd. Vidare är tillverkningen av vätesuperoxid av betydelse icke blott för den inhemska textilindustrien och framställningen av vissa kemisk-tekniska produkter utan även för landets försvarsberedskap. Emellertid är det självfallet svårt att för närvarande be-

döma, huruvida och i sådant fall i vilken omfattning tillverkningen inom landet av de i motionerna avsedda tre kemiska produkterna kommer att vara i behov av skydd i form av tull mot den utländska konkurrensen vid den tidpunkt framdeles, då Kungl. Maj:t kan finna skäl föreligga att upptaga varorna på frilistan. Härtill kommer i fråga om acetylsalicylsyran att denna artikel, såsom förut nämnts, faller under gruppen apoteksvaror, som för närvarande utan undantag äro fria från tull. Utskottet anser sig därför böra avstyrka bifall till motionerna I: 471 och II: 561. Härvid förutsätter utskottet emellertid, att Kungl. Maj:t i samband med en frilistning av varorna i fråga kommer att vidtaga de åtgärder till skydd för den inhemska industrien, som i dåvarande läge och med beaktande av olika intressen kunna befinnas påkallade.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 239; samt

B) att följande motioner, nämligen

de likalydande motionerna I: 241 av herr Eskilsson m. fl. och II: 285 av herr Hægglom m. fl., i den mån desamma icke blivit besvarade genom vad utskottet ovan anført och hemställt,

de likalydande motionerna I: 471 av herr Wehtje och II: 561 av herr Edström, samt

motionen II: 570 av herr Kollberg

icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 9 maj 1950.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Elon Andersson, Sjödahl, Gustaf Elofsson, Velandér, Heüman, Franzon, Wehtje, Falk, Werner och Damström; samt

från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Björklund, Sandberg, Jonsson i Skedsbygd, Sundström, Hagberg i Malmö, Nilsson i Kristinehamn, Persson i Svensköp, Sjölin och Ohlsson i Kastlösa.
